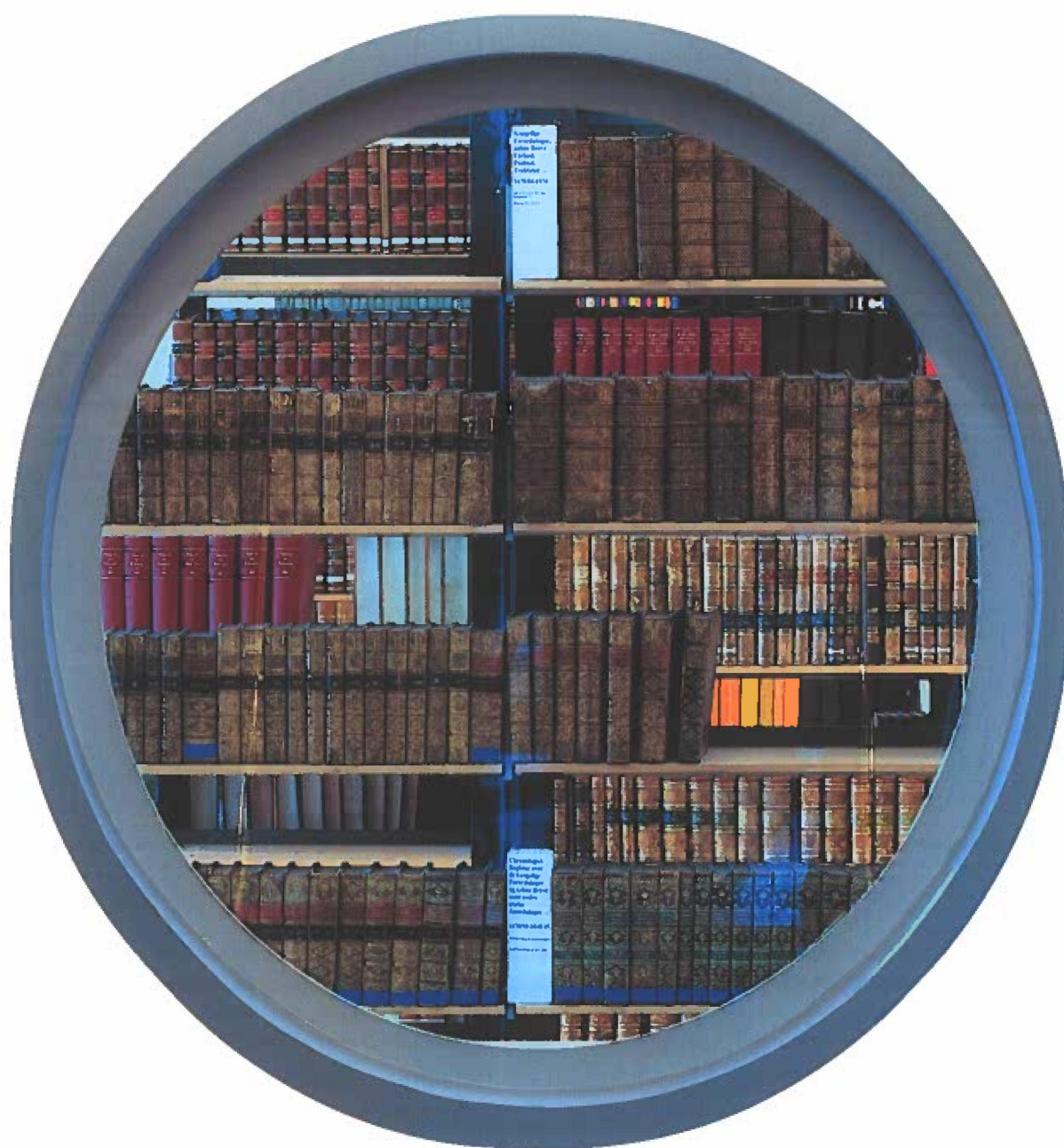

HØJESTERET

EMBEDSREGNSKAB 2013

Indhold

Afsnit 1: Højesterets sagstilgang, sagsafvikling og beholdning for 2013 og udvikling heri i forhold til de to foregående år

Afsnit 2: Gennemløbstider

Afsnit 3: Organisation og ressourceanvendelse.

Afsnit 4: Højesterets indsatsområder

Afsnit 5: Højesterets forventninger til de kommende år.

Afsnit 6: Andre forhold

1. Tilgang, afvikling og beholdning

1.1. Indkomne sager

1.1.1. Den samlede tilgang af civile ankesager faldt i 2013 med 9 % fra 147 i 2012 til 134 i 2013.

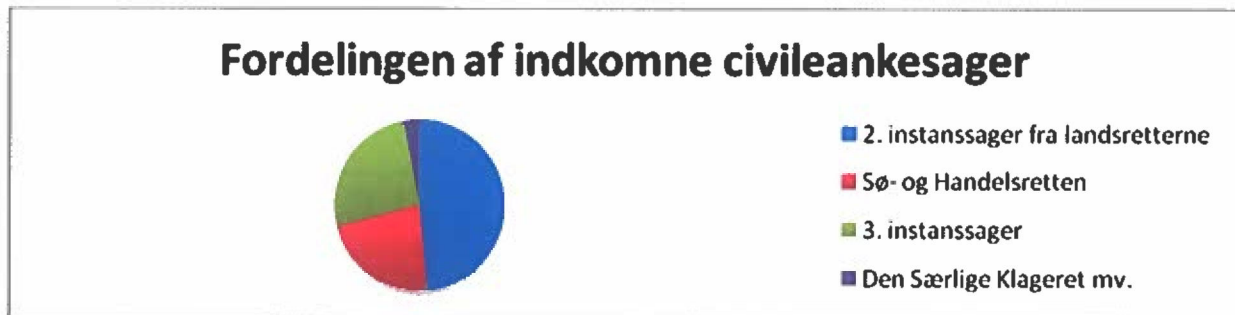
Fordelingen og antallet af indkomne civile ankesager i perioden 2011 - 2013:

Sagstype	2011	2012	2013	Ændring i forhold til 2011	Ændring i forhold til 2012
2. instanssager fra landsretterne	89	90	65	-27 %	-28 %
Sø- og Handelsretten	40	29	30	-25 %	3 %
3. instanssager	29	23	35	21 %	52 %
Den Særlige Klageret mv.	4	5	4	0 %	-20 %
I alt	162	147	134	-17 %	-9 %

Domstolsreformen i 2007 havde bl.a. til formål at sikre, at Højesterets ressourcer anvendes på de centrale opgaver at sikre retsenhed og afgøre sager, der rejser spørgsmål af generel betydning for rets anvendelsen og retsudviklingen eller i øvrigt er af væsentlig samfundsmæssig rækkevidde. Ressourcerne bør derimod ikke benyttes på sager, der overvejende beror på bevismæssige vurderinger eller rets anvendelse, hvor de principielle retsspørgsmål er afklaret. Det er en følge heraf, at Højesteret vil skulle behandle færre, men tungere sager. Reformen har da også indebåret en væsentlig ændring af Højesterets funktion, idet Højesteret i dag som udgangspunkt fungerer som ankeinstans i sager, der skal være principielle. Men det har vist sig, at reformen ikke i tilstrækkelig grad sikrede dette. Som tallene viser, er næsten halvdelen af sagerne henvist fra byret til landsret som 1. instans, jf. retsplejelovens § 226.

Højesteret har i embedsregnskabet for 2012 redegjort for antallet og karakteren af de civile ankesager, som, Højesteret har modtaget efter domstolsreformen, og der er særligt redegjort for den del af sagerne, som er uegnet til behandling i Højesteret. Billedet var i 2013 i det væsentlige det samme som for 2012. Når tilgangen har været faldende, skyldes det, at byretterne nu henviser betydeligt færre sager til behandling i landsret som 1. instans. Faldet i tilgangen har betydet et fald i beholdningen af verserende sager.

Fordelingen af indkomne civile ankesager i 2013:

Domstolsreformen har haft effekt på antallet af sager om myndighedsudøvelse, der i dag som udgangspunkt starter i byretten som 1. instans. I 2007 udgjorde denne sagstype 45 %, hvor andelen i 2013 udgjorde 37 %. Heraf udgjorde ansættelsesretlige og skatteretlige sager de to største sagskategorier.

I 2012 og 2013 er der sket et fald i antallet af ankesager fra Sø- og Handelsretten. Andelen af ankesager fra Sø- og Handelsretten udgør dog fortsat en forholdsmæssig større del af det samlede antal indkomne civile ankesager i 2013 end før reformen. Umiddelbart forinden reformen udgjorde andelen af ankesager fra Sø- og Handelsretten ca. 14 %. Efter reformen er andelen steget til 25 %, i 2012 var den 20 % og i 2013 22 % af alle indkomne civile ankesager. Udfaldet af over halvdelen af disse ankesager beror navnlig på en konkret bevismæssig vurdering og rejser ikke principielle aspekter.

1.1.2. Tilgangen af **straffeankesager** i 2013 faldt i forhold til 2012. Der er tale om et fald på 33 % fra 21 i 2012 til 14 i 2013 .

Indkomne straffeankesager i perioden 2011-2013:

Sagstype	2011	2012	2013	Ændring i forhold til 2011	Ændring i forhold til 2012
Straffeanker	29	21	14	- 52 %	- 33 %

1.1.3. Højesteret har i 2013 haft en samlet stigning i antallet af **kæresager** på 6 % fra 106 i 2012 til 112 i 2013. Ser man alene på antallet af kæresager indbragt i 2013 med tilladelse fra Procesbevillingsnævnet, er der sket en stigning på 19 % fra 42 i 2012 til 50 i 2013.

Indkomne kæresager i perioden 2011-2013:

Sagstype	2011	2012	2013	Ændring i forhold til 2011	Ændring i forhold til 2012
Civile kæresager	81	82	88	9 %	7 %
Straffekæresager	32	24	24	- 25 %	0 %
I alt	113	106	112	- 1 %	6 %

Indkomne kæresager med tilladelse fra Procesbevillingsnævnet i perioden 2011-2013:

Sagstype	2011	2012	2013	Ændring i forhold til 2011	Ændring i forhold til 2012
Civile kæresager	49	24	31	-37 %	29 %
Straffekæresager	25	18	19	-24 %	6 %
I alt	74	42	50	-32 %	19 %

Kæresager, der er indbragt med tilladelse fra Procesbevillingsnævnet, er ofte komplekse og tidskrævende sager, som i visse tilfælde skal behandles af 5 eller flere dommere og procederes mundtligt eller i hvert fald voteres mundtligt, således at der må afsættes retsdage til behandling heraf. Kæresager indbragt fra Den Særlige Klageret skal alle behandles af minimum 5 dommere. Langt de fleste kæresager voteres på baggrund af parternes skriftlige indlæg og en skriftlig indstilling fra en dommerfuldmægtig i Højesteret. Behandlingen af kæresager udgør den overvejende del af dommerfuldmægtiges arbejdsopgave.

1.1.4. Tilgangen af **andragender** var i 2013 på 59, hvilket er et fald i forhold til 2012 (95).

Andragender forberedes af dommerfuldmægtigene og er den sagstype, der generelt kræver færrest af Højesterets ressourcer. Da andragender bl.a. omfatter anmodninger om ekstraordinær genoptagelse og anke, jf. retsplejelovens § 399, behandler Højesteret imidlertid også på dette område hvert år sager af principiel betydning. Eksempelvis kan nævnes Højesterets beslutning af 19. juli 2013 i sag 175/2013:

Ved Østre Landsrets ankedom af 3. juli 2013 blev ROJ TV A/S og Mesopotamia Broadcast A/S METV hver især straffet med 50 dagbøder á 100.000 kr. og frakendt retten til at udsende tv på baggrund af Radio- og tv-nævnets registrering af 9. december 2003.

Roj TV A/S og Mesopotamia Broadcast A/S METV ansøgte Procesbevillingsnævnet om tilladelse til at indbringe landsrettens dom for Højesteret. Roj TV A/S og Mesopotamia Broadcast A/S METV og anmodede Højesteret om at tillægge ansøgningen opsættende virkning i forhold til fuldbyrdelsen af landsrettens dom.

Højesteret besluttede, at der ikke var grundlag for at imødekomme anmodningen.

1.1.5. Den samlede tilgang af sager faldt i 2013 til 319 sager mod 369 sager i 2012.

Indkomne sager i perioden 2011-2013:

Sagstype	2011	2012	2013	Ændring i forhold til 2011	Ændring i forhold til 2012
Civile anker	162	147	134	-17 %	-9 %
Straffeanker	29	21	14	-52 %	-33 %
Civile kære	81	82	88	9 %	7 %
Straffekære	32	24	24	-25 %	0 %
Andragender	66	95	59	-11 %	-38 %
I alt	370	369	319	-14 %	-14 %

1.2. Afsluttede sager

Det samlede antal afsluttede sager i 2013 faldt med 17 % fra 445 i 2012 til 370 i 2013. Antal sager afgjort ved dom, kendelse eller beslutning faldt fra 393 i 2012 til 326 i 2013, hvilket er et fald på 17 %. Faldet i antal afsluttede sager skal særligt ses i sammenhæng med stigningen i antal indkomne andragender i 2012 (se afsnit 1.1.4.). Antal hævdede sager eller sager sluttet på anden måde faldt fra 52 i 2012 til 44 i 2013, hvilket er et fald på 15 %.

Afsluttede sager i perioden 2011-2013:

Afsluttet ved dom, kendelse eller beslutning	2011	2012	2013	Ændring i forhold til 2011	Ændring i forhold til 2012
Civile ankesager	169	142	147	-13 %	4 %
Straffeanker	21	32	15	-29 %	-53 %
Civile kæresager	67	96	87	30 %	-9 %
Straffekæresager	39	32	17	-56 %	-47 %
Andragender	55	91	60	9 %	-34 %
I alt	351	393	326	-7 %	-17 %
Hævede/bortfaldet	2011	2012	2013	Ændring i forhold til 2011	Ændring i forhold til 2012
Civile ankesager	31	45	31	0 %	-31 %
Straffeanker	2	0	0	100 %	0 %
Civile kæresager	3	2	10	233 %	400 %
Straffekæresager	2	0	2	0 %	-
Andragender	6	5	1	-83 %	-80 %
I alt	44	52	44	0 %	-15 %
I alt	395	445	370	6 %	-17 %

Antal civile ankesager, der blev afsluttet ved dom eller kendelse, steg i 2013 med 4 % til 147 mod 142 i 2012. Det samlede antal afsluttede civile ankesager var i 2013 178. Det svarer til, at ca. 17 % hæves eller bortfalder på anden vis, hvilket er en stigning på ca. 7 % i forhold til 2012.

Antal afsluttede straffeanker, hvori der blev afsagt dom, faldt i 2013 med 53 % fra 32 i 2012 til 15 i 2013. Det samlede antal afsluttede straffeanker var i 2013 15 mod 32 i 2012.

Det samlede antal civile kæresager, der blev sluttet ved dom, kendelse eller beslutning, udgjorde i 2013 87 mod 96 i 2012, hvilket er et fald på 9 %. Antallet af afgjorte straffekæresager faldt med 47 % til 17 mod 32 i 2012, mens antallet af afgjorte andragender faldt med 34 % fra 95 i 2012 til 60 i 2013, hvilket omtrentligt svarer til antallet af afgjorte andragender i 2011.

Højesteret afslutter i dag færre sager årligt end umiddelbart før og efter domstolsreformen. Under den tidligere ordning drejede de fleste straffesager sig alene om strafudmåling, og Højesteret kunne normalt nå hovedforhandling, votering og domsskrivning på 1 retsdag, i visse tilfælde endda 2 straffesager på samme dag. Dette er ikke længere muligt, da alle straffesager nu indeholder principielle spørgsmål og derfor kræver i hvert fald 2 dage til hovedforhandling, votering og domsskrivning, i visse sager mere end 2 dage. Samme forhold gør sig gældende for de civile ankesager, hvor det ikke længere er muligt at afvikle hovedforhandling, votering og domsskrivning på 1 dag og heller ikke i samme omfang som hidtil på 2 dage. Sagernes ændrede karakter gør det i øvrigt nødvendigt i stigende omfang at behandle sagerne med mere end 5 dommere. Disse virkninger af reformen er både forventede og tilsigtede, idet sagerne for Højesteret i stigende omfang er principielle.

Ser man på resultatet af de afgjorte civile ankesager, så stadfæstede Højesteret i 2013 i 73 % af sagerne dommen. Stadfæstelse kan ske i henhold til de grunde, der er anført i den indankede dom, eller i det væsentlige i henhold til disse grunde eller med en helt ny begrundelse. I 27 % af sagerne ændrede Højesteret den indankede doms resultat.

2013	Østre Landsret	Vestre Landsret	Sø- og Handelsretten	I alt
Stadfæstelse:	60	24	11	95
Antal og procent	75 %	80 %	55 %	73 %
i henhold til grundene	9	4	0	17
i det væsentlige i henhold til grundene	9	7	1	17
med ny begrundelse	42	13	10	65
Ændring	20	6	9	35
	25 %	20 %	45 %	27 %
I alt	80	30	20	130

Ændringsprocenten i perioden 2011-2013

Antal og procent	Østre Landsret	Vestre Landsret	Sø- og Handelsretten	I alt
2011	37 37 %	15 35 %	5 28 %	57 35 %
2012	17 25 %	9 28 %	15 46 %	41 31 %
2013	20 25 %	6 20 %	9 45 %	35 27 %

1.3. Beholdning

Højesterets beholdning af civile ankesager ultimo 2013 faldt med 45 til 207 i forhold til beholdningen i ultimo 2012, hvilket er et fald på 18 %. Højesterets samlede sagsbeholdning faldt med 19 % i forhold til 2012.

Sagstype	2011	2012	2013	Ændring i forhold til 2011	Ændring i forhold til 2012
Civile ankesager	293	252	207	29 %	18 %
Sager i alt	385	304	247	36 %	19 %

Da Højesteret hidtil har modtaget flere civile ankesager end forventet efter Domstolsreformen, har det ikke være muligt at nedbringe beholdningen af civile ankesager så hurtigt som forventet, hvilket påvirker gennemløbstiden, og der vil gå endnu nogle år, før gennemløbstiden er bragt ned på et tilfredsstillende niveau, jf. afsnit 2.2.

2. Gennemløbstid

2.1. Gennemløbstid er den tid, der går fra modtagelsesdatoen til afsendelsesdatoen, det vil sige fra det tidspunkt, sagen modtages, til sagen afsluttes ved dom, kendelse, beslutning eller hæves. Gennemløbstiden indeholder således både den periode, hvor parterne forbereder sagen ved skriftveksling, indhentelse og fremlæggelse af nye beviser, herunder afhøring af parter og vidner, og den periode, fra parterne har færdigforberedt sagen, til hovedforhandlingen kan foretages, og dom afsiges. Dom afsiges normalt en uge efter, at hovedforhandlingen er afsluttet. Parternes ønsker om ny bevisførelse for Højesteret har betydning for sagernes gennemløbstid. I de sager, hvor der under forberedelsen bliver behov for at forelægge spørgsmål for andre institutioner, f.eks. Retslægerådet, Arbejdsskadestyrelsen eller EU-Domstolen, har retten og parterne imidlertid ingen indflydelse på den del af forberedelsestiden, der går til forelæggelsen. Anderledes forholder det sig ved anden bevisførelse, idet den del af gennemløbstiden, der går til afhøring af parter og vidner, i et ikke ubetydeligt omfang beror på parternes advokater. Det samme gælder den del af gennemløbstiden, der vedrører skriftveksling om processuelle spørgsmål.

GENNEMLØBSTID I DAGE			
	2011	2012	2013
CIVILE ANKESAGER			
Afsluttet ved dom efter			
mundtlig hovedforhandling	862	696*	664*
skriftlig procedure	565	575	375*
Alle civile ankesager	825	640	618
STRAFFEANKER			
med hovedforhandling	184	189	102
Alle straffeanker	174	189	97
KÆRESAGER/ANDRAGENDER			
Civile kæresager	165	159	115
Straffekæresager	168	157	98
Andragender	67	64	55
Kæremål og andragender i alt	132	117	93

* Vedrører alene sager, der ikke har været forelagt for EU-Domstolen. I 2013 afsluttedes to civile ankesager ved dom efter at have været forelagt for EU-Domstolen. Den gennemsnitlige gennemløbstid for disse sager var 2040 dage.

2.2. For **civile ankesager**, der i 2013 blev afsluttet ved dom efter *mundtlig* hovedforhandling, faldt den gennemsnitlige gennemløbstid i forhold til 2012 fra 696 dage til 664 dage. Højesteret har siden 2008 arbejdet på at få berammet sager, også selv om forberedelsen ikke er afsluttet. Faldet i gennemløbstiden i 2013 skyldes, at Højesteret nu i en periode har haft få uberammede sager og modtager færre ankesager. Den forsat store beholdning af verserende sager skyldes mange år med et højt niveau af indkomne sager, før domstolsreformen begyndte at slå igennem i Højesteret, jf. notat af 4. februar 2010 om Højesteret og domstolsreformen, bilagt Højesterets embedsregnskab for 2009. For sager indkommet efter den 1. januar 2011 har Højesteret fulgt den praksis, at sagerne – igen bortset fra forelæggelsessagerne – som altovervejende hovedregel berammes senest, når der er forløbet 6 måneder efter indbringelsen for Højesteret, og siden efteråret 2012 har Højesteret i vidt omfang indkaldt parterne til telefonisk retsmøde umiddelbart efter udveksling af svarskrift med henblik på at fastlægge den videre forberedelse og berammelsen. Højesteret har som målsætning at nedbringe gennemløbstiden for civile ankesager til et år, jf. nedenfor i afsnit 5.

For civile sager, hvis afgørelse er hastende, f.eks. fordi et større antal sagers afgørelse beror derpå, eller fordi der er behov for afklaring på et område af væsentlig samfundsmæssig rækkevidde, har Højesteret reserveret retsdage i kalenderen til at sikre, at sådanne sager kan behandles hurtigt.

Højesteret bestræber sig på fortsat at effektivisere forberedelsen med henblik på at nedbringe forberedelsestiden, bl.a. ved afholdelse af telefoniske forberedende møder til samtidig tilrettelæggelse af

forberedelsen og berømmelse af domsforhandling – typisk efter svarskrift er indkommet - ved at give kortere frister til advokaterne med effektiv håndhævelse af fristerne og en kortere behandlingstid af tvister under forberedelsen.

Civile ankesager, der i 2013 blev afsluttet ved dom efter *skriftlig* procedure, havde en gennemsnitlig gennemløbstid på 375 dage mod 575 dage i 2012.

Skriftligt behandlede civile ankesager behandlet i perioden 2011-2013:

Skriftlige ankesager	2011	2012	2013
Udgået til skriftlig behandling	23	15	18
Afsagte domme	20	17	18
heraf mundtligt voterede	17	13	14

I det omfang der aflyses mundtlige hovedforhandlinger, voteres der på disse dage i sager, der er udtaget til skriftlig behandling. Antallet af bortfaldne hovedforhandlinger har retten normalt ingen indflydelse på, idet bortfald i det væsentlige skyldes, at sagerne bliver hævet. Antallet af bortfaldne sager får således også betydning for gennemløbstiden for de skriftligt forhandlede ankesager. I 2013 blev der afsagt 18 domme efter skriftlig hovedforhandling, hvoraf de 14 blev afsagt efter mundtlig votering på en af de dage, hvor en allerede berømmet hovedforhandling bortfaldt. De øvrige sager blev afgjort efter skriftlig votering, til hvilke der ikke afsættes særlige retsdage, idet sådanne sager cirkulerer mellem de deltagende dommere.

Hastende civile ankesager bliver, som nævnt, berømmet i reserverede retsdage i kalenderen og har derfor en væsentlig lavere gennemløbstid. Ud over de sjældnere familieretlige sager kan der f.eks. være behov for en hurtig behandling af sagstyper, hvor der i by- og landsretter ligger et stort antal af sager af samme karakter, der afventer Højesterets stillingtagen.

2.3. Den gennemsnitlige gennemløbstid for **straffeanker** afsluttet ved dom var i 2013 102 dage, hvilket er et fald på 87 dage i forhold til 2012. En egentlig forberedelse af straffeanker med skriftveksling og bevisoptagelse er sjældent forekommende. Hovedforhandling i straffeanker berømmes umiddelbart efter, at rigsadvokatens ankemeddelelse er modtaget i forkyndt stand. Berømmelsen sker til en af de dage, der i forvejen er reserveret til straffesager, således at de kan behandles inden for en rimelig tid og uafhængigt af berømmelsestiden for de øvrige sager. Gennemløbstidens længde afspejler både, at sagerne efter domstolsreformen har ændret karakter og medført et større ressourceforbrug, og at såvel Rigsadvokaten som forsvarerne har vanskeligt ved at nå at forberede sagen og deltage i hovedforhandling indenfor en kortere berømmelsestid. Højesterets målsætning om at nedbringe gennemløbstiden for straffeanker til 3 måneder er imidlertid nu i sigte.

2.4. Gennemløbstiden for alle afsluttede kæresager og andragender faldt i 2013 til 115 dage, mod 117 dage i 2012.

Højesteret har en målsætning om en gennemsnitlig gennemløbstid for kæresager og andragender på 90 dage og forventer, at det vil kunne lykkes inden for de kommende par år.

3. Organisation og ressourceanvendelse

Højesteret har som den sidste retsinstans en særlig rolle i samfundet, og Højesterets arbejdsform adskiller sig derfor væsentligt fra de øvrige domstoles.

3.1. Højesterets retssager

Højesterets ankeudvalg forestår forberedelsen af alle sagstyper. Udvalget består af 3 dommere, der, såfremt der opstår tvister under forberedelsen om eksempelvis fremsættelse af nye påstande og anbringender, om indhentelse af supplerende oplysninger, herunder afhøring af vidner eller udmelding af syn og skøn, forelæggelse for EU-Domstolen eller Retslægerådet ol., tager stilling til spørgsmålene. Afgørelse træffes på grundlag af parternes skriftlige indlæg og en dommerfuldmægtigs skriftlige gennemgang af sagen og tvistepunkterne. Såfremt der tillades afhøring af parter eller vidner, foretages disse af den byret, hvor parterne eller vidnerne har hjemting, af Sø- og Handelsretten, hvis sagen er behandlet af denne ret i 1. instans, eller i Højesteret af en dommerfuldmægtig

På grund af Højesterets nuværende berammelsestid berammes hovedforhandlingerne typisk umiddelbart efter svarskrift er fremkommet, og således inden forberedelsen er afsluttet. Advokaterne indkaldes til telefonisk retsmøde, der ledes af ankeudvalgsformanden. Her drøftes sagens forberedelse og hovedforhandlingens varighed samt spørgsmålet om, hvorvidt sagen er egnet til skriftlig behandling. Herved sikres det, at der afsættes den nødvendige tid til hovedforhandlingen, men heller ikke mere. Som udgangspunkt afsættes der højst 1 dag pr. sag til hovedforhandling. Ankeudvalgsformanden kan – også mod advokaternes indstilling – beslutte, at en sag skal behandles skriftligt. For at sikre en hensigtsmæssig udnyttelse af den tid, der afsættes til hovedforhandlingen, anmodes advokaterne endvidere om inden hovedforhandlingen at udfærdige en tidsplan herfor.

2 dommerfuldmægtige indgår som referendarer i et tæt samarbejde med de to ældste førstvoterende dommere om den sag, dommeren forbereder. Bistanden kan blandt andet bestå i undersøgelse af særlige spørgsmål, drøftelser af sagen og udarbejdelse af domsudkast. Ordningen er også en meget værdifuld del af dommerfuldmægtigenes uddannelse i Højesteret, og der arbejdes med at udvide ordningen til, at hver af de fire førstvoterende har tilknyttet en referendar.

I 2013 blev der gennemført 10 bevisoptagelser i form af afhøringer af parter og vidner eller afhjemling af skønsmænd under retsmøder, der ledes af en dommerfuldmægtig.

I de mundtlige hovedforhandlinger medvirker mindst 5 dommere. I særligt principielle sager og andre sager af særlig vigtighed kan retten bestemme, at der skal medvirke flere dommere. Forud for hovedforhandlingen har dommerne gennemgået sagen, den af parterne udfærdigede ekstrakt, parternes sammenfattende processkrifter samt parternes materialesamlinger, hvis omfang varierer, men sædvanligvis er meget omfattende. Dette forberedelsesarbejde er meget tidskrævende. Dommerne voterer straks efter hovedforhandlingens afslutning. Der har hidtil normalt været afsat lige så lang tid til votering og domsskrivning som til hovedforhandlingen. Det er dog ofte ikke tilstrækkeligt, og domsskrivningen må da fortsættes efter hovedforhandling og votering i andre allerede berammede sager. Som følge af ændringer i sagernes karakter efter domstolsreformen afsættes lidt mere tid til den enkelte sag.

Antallet af medvirkende dommere i de skriftligt behandlede ankesager er som for de mundtligt behandlede. Fordelen ved de skriftligt behandlede, men mundtligt voterede ankesager er, at de kan votes på tidspunkter, hvor der med kort varsel er bortfaldet en berammet hovedforhandling. Dommernes forberedelse i disse sager svarer til forberedelsen i de mundtligt behandlede sager.

I de mundtligt forhandlede og de skriftligt behandlede, men mundtligt voterede ankesager samt i straffeankesager overværes dommernes votering af en dommerfuldmægtig, der udarbejder referat af voteringerne, som indsættes i voteringsprotokoller. Dette arbejde tager ofte en dag, hvortil kommer overværelsen af voteringen.

I straffeankesager kan Højesteret tage stilling til fortolkning af de straffebestemmelser, som påstås overtrådt, straffens udmåling, om der foreligger formelle fejl ved behandlingen i de tidligere instanser. og om det faktiske forhold, tiltalte er fundet skyldig i, med rette er henført under den lovbestemmelse, tiltalte er straffet efter. Højesteret kan derimod ikke tage stilling til, om beviserne er rigtigt bedømt.

HOVEDFORHANDLINGENS VARIGHED			
Flere sager, der behandles samlet, tæller kun en gang			
	2011	2012	2013
Civile sager¹			
<1 dag	13	4	10
1 dag	80	93	84
1½ dag	14	12	10
2 dage	11	1	9
2½ dage		1	
3 dage			
3½ dage			
4 dage	1		2
Straffesager¹			
<1 dag	12	16	7
1 dag	8	9	7
1½ dag		1	0

Som en væsentlig del af Højesterets informationsvirksomhed udarbejdes referater af afgørelserne til publicering på Højesterets hjemmeside tillige med afgørelserne straks efter afsigelse. De indgår endvidere i Højesteret domsdatabase, der kan tilgås via hjemmesiden. Domsdatabase blev etableret i 2013 og indeholder de fleste domme og udvalgte kendelser siden 2009. Der er i nogle af sagerne behov for anonymisering. Både udarbejdelse af referater og anonymisering involverer dommere, dommerfuldmægtige og det administrative personale.

Kæresager bliver som udgangspunkt behandlet skriftligt. Parterne indgiver således skriftlige indlæg. Sagerne forberedes af en dommerfuldmægtig, der udfærdiger referat og gennemgår forarbejder, litteratur og praksis samt udfærdiger udkast til afgørelse. Voteringen foregår normalt også skriftligt. I kæresager medvirker normalt 3 dommere. Efter domstolsreformen er størstedelen af kæresagerne indbragt med Procesbevillingsnævnets tilladelse og angår derfor principielle spørgsmål, hvilket kan nødvendiggøre deltagelse af 5 eller eventuelt 7 dommere. Tyngden af disse sager kan i vidt omfang sidestilles med de skriftligt behandlede civile ankesager. Det sker, at kæresager, evt. på Højesterets initiativ, forhandles mundtligt. På grund af sagernes karakter er der behov for, at flere kæresager forhandles mundtligt.

Andragender behandles skriftligt med indstilling fra en dommerfuldmægtig. Medmindre det er åbenbart, at andragendet ikke skal imødekommes, vil modparten få mulighed for skriftligt at udtale sig inden der træffes afgørelse.

3.2. Andre opgaver

Udover behandlingen af retssager varetager Højesteret en række andre opgaver. Præsidenten har ansvaret for Højesterets **administrative opgaver**. Opgaverne udføres af Højesterets justitskontor, der ledes af administrationschefen med reference til præsidenten. De administrative opgaver er stigende, ikke mindst på informationsområdet og det personaleadministrative område. Administrationschefen bistår endvidere præsidenten med behandlingen af blandt andet klager over højesteretsdommere og præsidenter ved landsretterne og Sø- og Handelsretten. Hun behandler også spørgsmål om retsafgift og aktindsigt, der ved tvivlsspørgsmål forelægges retten til afgørelse.

Hver anden måned afholdes et møde for alle ansatte, hvor medarbejderne informerer om sager og øvrige emner af almen interesse for medarbejderne.

Højesteret varetager endvidere sekretariatsfunktionen for Den Særlige Klageret, Bibeskæftigelsesnævnet og Rigsretten.

Den Særlige Klageret har sekretariat i Højesteret, jf. retsplejelovens § 1a, stk. 5. Klageretten behandler anmodninger om genoptagelse af straffesager, klager over dommere og andre domstolsjurister og kæresager vedrørende forsvarerudelukkelse. Endvidere behandler Klageretten sager om afskedigelse af dommere og om afskedigelse og uansøgt forflyttelse af andre domstolsjurister. Klageretten består af en højesteretsdommer, der er formand, en landsdommer og en byretsdommer, en advokat og en juraprofessor. Både den forberedende sagsbehandling, der involverer dommerfuldmægtige og kontomedarbejdere, og voteringen i Klageretten foregår i almindelighed skriftligt. Sekretariatsopgaverne består i at forberede sagerne med indhentelse af akter, partshøring og udfærdigelse af referater og udkast til afgørelse, inden sagen rundsendes til votering blandt medlemmerne. Den Særlige Klageret modtog i 2013 136 sager i nedennævnte sagskategorier. Ud over de sager, der fremgår af tabellen, modtages og afsluttes et antal sager administrativt af sekretariatet uden votering blandt Klagerettens medlemmer.

Afgjorte sager ved Den Særlige Klageret i perioden 2011-2013:

Sagstype	2011	2012	2013
Genoptagelse	49	50	48
Disciplinærsager	72	85	82
Kæresager (RPL § 737 og § 987)	15	7	23
I alt	136	145	153

¹ Det er alene den tid, der er afsat til parternes indlæg under hovedforhandlingen, der er opgjort. Den tid, der anvendes til dommernes forberedelse og til votering og domsskrivning, er derimod ikke medtaget.

I 2013 blev der truffet afgørelse i 153 sager mod 145 i 2012. Af de 48 anmodninger om genoptagelse af en straffesag blev 3 anmodninger imødekommet. Af de 82 afsluttede disciplinærsager blev der udtrykt misbilligelse i 2 sager. 12 kæresager vedrørte afgørelser om udelukkelse af forsvarer, hvoraf de 3 blev hævet eller afvist og 3 blev omgjort. 11 af kæresagerne vedrørte afslag på genoptagelse af straffesager, hvor tiltalte var dømt som udebleven. Af disse blev 4 ændret af Klageretten.

Bibeskæftigelsesnævnet har ligeledes sekretariat i Højesteret, jf. retsplejelovens § 47f, stk. 3. Nævnet varetager tilladelses- og tilsynsopgaver i relation til dommers lønnede, faste bibeskæftigelse. Nævnet kan således godkende, at et fast indtægtsgivende hverv kan bestrides af en dommer, og en sådan tilladelse er nødvendig, når det ikke ved lov er bestemt, at det skal bestrides af en dommer. Nævnet kan endvidere godkende, at hverv som medlem af et offentligt eller privat råd eller nævn må varetages af en dommer fra de overordnede retter, selv om det ikke ved lov er bestemt, at det skal varetages af en sådan dommer. Nævnet modtager endvidere årlige indberetninger fra alle dommere vedrørende deres bibeskæftigelse. Nævnet offentliggør hvert år en redegørelse for sin virksomhed og en oversigt over dommernes indtægtsgivende bibeskæftigelse. Redegørelserne findes på nævnets hjemmeside.

Bibeskæftigelsesnævnet består af præsidenten for Højesteret, præsidenterne for de to landsretter, en præsident valgt af de øvrige retspræsidenter, en dommer valgt af Den Danske Dommerforening og to offentlighedsrepræsentanter. I 2013 har nævnet behandlet i alt 42 ansøgninger og 13 tilsynssager. I 2012 og 2011 behandlede nævnet henholdsvis 12 og 48 ansøgninger. Der henvises i øvrigt til Bibeskæftigelsesnævnets redegørelse for 2013.

Endvidere varetager højesteretsdommerne **andre offentlige opgaver** af generel betydning for retsplejen og domstolene. Formandsposten i en række råd og nævn bestrides af højesteretsdommere. Det gælder således blandt andet Procesbevillingsnævnet, Domstolsstyrelsens bestyrelse og Dommerudnævnelsesrådet.

Højesteret deltager i vidt omfang i **internationalt samarbejde**, herunder i møder på nordisk og europæisk plan. Som et led i dette arbejde udarbejdes ofte redegørelser på engelsk om nationale retsforhold eller besvares spørgeskemaer til brug for efterfølgende drøftelser i internationale fora. Dette arbejde er tidskrævende både for dommere og fuldmægtige. Da Danmark hverken har forvaltningsdomstole eller en særlig forfatningsdomstol, er Højesterets deltagelse i internationalt samarbejde mere tidskrævende end i lande med sådanne domstole.

Blandt de internationale møder i 2013, hvor repræsentanter for Højesteret har deltaget, ofte med forberedte indlæg, kan i øvrigt nævnes:

- Nordisk møde for højesteretsdommere afholdt på Island
- Øverste europæiske administrative domstole (ACA), seminar, Paris
- Højesteretspræsidentens besøg ved retterne i Grønland
- Nordisk administrationschefmøde afholdt på Island
- Nordisk møde for højesteretspræsidenter afholdt i Lillehammer

Dommere fra Højesteret har virket som dommere ved det nordiske processpil om menneskerettigheder, der i 2013 blev afholdt i Oslo, og ved Juridisk Diskussionsklubs processpil i København.

Højesteret har i 2013 modtaget en række besøg fra ind- og udland, hvor de besøgende orienteres om bl.a. Højesterets opgave, historie, stilling over for regering og Folketing, det daglige arbejde i retten og om domstolsreformens betydning for Højesteret. Som eksempler på sådanne besøg kan nævnes:

- Justitsministeren
- Finansministeren
- Den amerikanske ambassadør
- Den japanske ambassadør
- Delegation fra Högsta Domstolen, Sverige
- Norges Høyesterett
- Minister fra Argentina
- De nordiske domstolsadministrationer
- Delegation fra Bangladesh
- Folketinget
- Københavns Byret
- Institut for Menneskerettigheder
- Evaluation team fra GRECO

Højesteret har endvidere modtaget besøg fra en række byretter, landsret og uddannelsesinstitutioner samt organisationer, virksomheder og administrative myndigheder og ministerier. Endvidere havde Højesteret åbent hus på Kulturnatten 2013, hvor mere end 1.300 gæster besøgte Højesteret.

Højesteret modtager hvert år besøg af dommere fra by- og landsretterne samt Sø- og Handelsretten. Sådanne studiebesøg varer mellem 2 og 5 dage og omfatter overværelse af hovedforhandlinger, votering og domsskrivning samt orientering om Højesterets arbejdsform. I 2013 var antallet af besøgende 9 landsdommere og 14 byretsdommere. Siden 2009 har i alt 76 dommere fra landsretten og Sø- og Handelsretten samt 52 byretsdommere været i Højesteret som led i besøgsordningen.

3.3. Årsværk

Højesterets samlede forbrug af årsværk (eksklusiv barsels- og forældreorlov og andet længerevarende fravær) var i 2013 på 46,5. Højesteretsdommerne står for de 19. De resterende 27,5 er fordelt med 1 på administrationschef og 12 på dommerfuldmægtige, 8 på kontorphonale og 6,5 på øvrigt personale (vagtmaster, bibliotekar, IT-medarbejder, køkkenmedhjælper og studenter). Som det fremgår af oplysningerne om sagsantal og Højesterets arbejdsform, anvendes langt størstedelen af dommerressourcerne på civile ankesager. For dommerfuldmægtigenes vedkommende anvendes størstedelen af ressourcerne på kæresager, tvister under forberedelsen og voteringer. De dommerfuldmægtige, der tillige behandler sager i Den Særlige Klageret og Bibeskæftigelsesnævnet, anvender ca. en tredjedel af tiden på disse opgaver, mens refendarerne næsten fuldt ud anvender deres ressourcer på civile ankesager. Det administrative personale anvender i sagens natur i større omfang ressourcerne på administrative opgaver, men i høj grad som støttefunktion til dommernes arbejde med de civile ankesager og kæresagerne.

Da hvervet som formand for Procesbevillingsnævnet er en fuldtidsstilling, indgår der 1 dommerårsværk mindre i Højesterets arbejdsfordeling end angivet ovenfor.

4. Indsatsområder

I 2013 har Højesteret fortsat haft sit fokus at sikre korte sagsbehandlingstider og tidssvarende kommunikation. Langt hovedparten af de civile sager er blevet berammet umiddelbart efter svarskrift er modtaget og sagsforberedelsen samtidig tilrettelagt. Endvidere har der været fokus på løbende at optimere betjeningen af dommerne, således at de kan koncentrere sig om dommerkerneopgaverne. Både Højesterets hjemmeside og interne vidensbase er blevet forbedret. Særligt er hjemmesiden relanceret med fokus alene på Højesteret og udbygget med en længe efterspurgt domsdatabase med Højesterets afgørelser. Der har været gennemført en forsøgsordning med anvendelse af nye IT-løsninger med en højere grad af digitalisering af dokumenter til brug for hovedforhandlingen, som med brug af iPads giver mulighed for en nemmere og bedre informationssøgning og arbejdsmetode. Endelig har en midlertidig udvidelse af referendarordningen tydeliggjort behovet for en referendar til hver af de førstvoterende.

5. Forventninger til de kommende år

Den aktuelle gennemsnitlige gennemløbstid på ca. 1 år 8 måneder for civile ankesager er stadig for lang. Det har i mange år været Højesterets mål at nedbringe den gennemsnitlige gennemløbstid til 1 år, men med den hidtidige sagstilgang har det ikke været muligt.

Det er imidlertid Højesterets forventning, at den gennemsnitlige gennemløbstid vil være nede på et ca. et år inden for de næste par år. Det skal ses i lyset af, at effekten af domstolsreformen er slået endeligt igennem også i Højesteret, og at der ved lov nr. 84 af 28. januar 2014 om ændring af retsplejeloven m.v. (sagstilgangen til Højesteert m.v.) er gennemført bl.a. en præcisering af kriteriet for henvisning fra byret til landsret, og en ændring af ankeadgangen fra Sø- og Handelsretten til Højesteret.

Præciseringen af henvisningskriteriet fra byret til landsret og ændringen af ankeadgangen fra Sø- og Handelsretten til Højesteret har sin baggrund i, at Højesterets præsident ved brev af 10. oktober 2012 rettede henvendelse til Justitsministeren (se bilag til embedsregnskabet for 2012). I brevet opfordrede præsidenten ministeren til at overveje en mere hensigtsmæssig ordning af sagstilgangen til Højesteret i forbindelse med den forstående evaluering af domstolsreformen. Opfordringen var motiveret af, at Højesteret – til trods for domstolsreformen – forsat modtog en række civile sager, som var uegnet til behandling i Højesteret (se afsnit 1.1.1), og et behov for permanent at få nedbragt Højesterets gennemløbstid. I forlængelse af brevet og på baggrund af et delnotat, udarbejdet af et underudvalg til et af Justitsministeriet nedsat udvalg om mere effektiv behandling af civile sager ved domstolene, fremsatte ministeren den 11. december 2013 lovforslag nr. 96 om forslag til lov om ændring af retsplejeloven m.v. (sagstilgangen til Højesteret m.v.). Forslaget blev vedtaget af et enstemmigt Folketing og med tilslutning fra alle instanser ved domstolene.

6. Andre forhold

6.1. Renovering

Den første fase af istandsættelse af første afdelings retssal blev gennemført 2013, og anden fase påbegyndt i slutningen af 2013. Der er tale om et projekt, som er stærkt tiltrængt både vedligeholdelsesmæssigt og til sikring af tidssvarende løsninger for teknik og digitalisering. Det er forhåbningen, at Domstolsstyrelsen finder midler til færdiggørelsen af anden fase.

6.2. Ny dommer

I 2013 fratrådte højesteretsdommer Per Walsøe på grund af alder. Stillingen blev genbesat med landsdommer Jens Kruse Mikkelsen.

6.3. Evalueringer

Der bliver ved domstolene løbende foretaget evalueringer (brugerundersøgelser, trivselsundersøgelser og ledelsevalueringer), således også for så vidt angår Højesteret. Endvidere indgår Højesteret i eksterne omdømmeundersøgelser. Resultaterne har for Højesterets vedkommende været meget tilfredsstillende.

6.3.1. Omdømmeundersøgelse

Reputation Institute udsendte sin årlige rapport om offentlige myndigheders omdømme-position. På en skala fra 0 til 100, hvor 80+ er udtryk for "Fremragende/Højeste niveau" befinder Højesteret sig med 81,4 i den absolutte top (sammen med Folketingets Ombudsmand, Forbrugerombudsmanden, Nationalbanken og Danmarks Domstole).

6.3.2. Brugerundersøgelse

En brugerundersøgelse ved Danmarks Domstole foretaget af Oxford Institute målte tilfredsheden ved at give brugerne mulighed for at svare: 1) Tilfreds 2) Utilfreds 3) Hverken/Eller. For Højesterets vedkommende var den samlede vurdering af retten generelt, at 95,2 % var tilfreds, 4,8 % hverken tilfreds eller utilfreds. Der er således stor tilfredshed med bl.a. Højesterets telefonservice, hjemmeside, medarbejdernes hjælpsomhed, Højesterets breve og lokaler. Når det kommer til IT er tilfredsheden mindre. Særligt hvad gennemløbstider angår, er der – med god grund – en markant utilfredshed, hvorfor det er godt, at der nu er udsigt til, at der bliver sat skik derpå, jf. foran i afsnit 5.

6.3.3. Trivselsundersøgelse

Danmarks Domstole, herunder Højesteret, fik i 2013 udarbejdet en trivselsundersøgelse. På en skala fra 1,0 til 7,0, hvor spændet fra 5,0 til 7,0 udtrykker det "meget tilfredsstillende", var Højesterets samlede medarbejdertrivselsindeks 6,1 og den gennemsnitlige vurdering af de emneområder, undersøgelsen angik: Din motivation og tilfredshed 6,4, Dit engagement 6,5, Din arbejdsplads' image 6,7, Dine opgaver 6,3, Din faglige og personlige udvikling 5,9, Dit forhold til kolleger og samarbejde 6,2, Dine arbejdsforhold 5,7, Din øverste leder 6,6 og Din nærmeste leder 5,5.

6.3.4. Ændring af Højesterets vejledning om borgerlige ankesager

I 2013 har Højesteret – efter samråd med Advokatrådet og Højesteretsskranken – foretaget ændring i Højesterets vejledning for behandling af borgerlige ankesager. Blandt ændringerne er, at der afholdes et forberedende møde/berammelsesmøde i alle civile ankesager umiddelbart efter afgivelse af svarskrift, typisk telefonisk, hvor tidsanvendelsen til hovedforhandlingen drøftes som et fast punkt. Tildeling af mere end en dag forudsætter, at advokaterne redegør for nødvendigheden heraf, og der vil kun undtagelsesvis blive afsat mere end 1 dag. Ændringerne af vejledningen angår endvidere mulighed

for særlig hurtigt at få berammet hastende sager og en opfordring til i det sammenfattende processkrift at fokusere på sagens hovedproblemsstillinger samt et forbud mod at indlevere materiale til retten, der indeholder plastik eller metal.

6.3.5. Møde med Anklagemyndigheden og forsvarere

Højesteret har igen i 2013 holdt møde med Rigsadvokaten, Advokatrådet, Danske Advokater og Landsforeningen af Forsvarsadvokater med det formål at sikre et hensigtsmæssigt samarbejde ved behandling af straffeankesager i Højesteret. Blandt punkterne på mødet var spørgsmålet om behandling af straffeankesager med samstemmende påstande, og hvorvidt sådanne sager bør kunne behandles skriftligt. Det var der generel tilslutning til, at de bør kunne. Rigsadvokaten vil henlede Justitsministeriets opmærksomhed på spørgsmålet med henblik på en eventuel lovændring, der vil gøre det muligt at behandle sådanne sager skriftligt.

6.3.6. Andre

Højesteret havde i 2013 besøg af Arbejdstilsynet, der tildelte Højesteret en grøn smiley.